EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 26. 10. 2021
COM(2021) 669 final

2021/0349 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie na zasadnutí zmluvných strán Dohovoru o ochrane morského prostredia a pobrežných oblastí Stredozemného mora („Barcelonský dohovor“) k prijatiu rozhodnutia o vyhlásení Stredozemného mora ako celku za oblasť kontroly emisií oxidov síry („oblasť kontroly“) podľa prílohy VI k Medzinárodnému dohovoru o zabránení znečisťovaniu z lodí („dohovor MARPOL“)

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. PREDMET NÁVRHU

Tento návrh sa týka pozície, ktorá sa má zaujať v mene Únie na 22. zasadnutí Zhromaždenia zmluvných strán Dohovoru o ochrane Stredozemného mora pred znečistením („Barcelonský dohovor“) a jeho protokolov k rozhodnutiu predložiť v roku 2022 na sedemdesiatom ôsmom (78.) zasadnutí Výboru pre ochranu morského prostredia („78. zasadnutie výboru MEPC“) Medzinárodnej námornej organizácie („organizácia IMO“) návrh na vyhlásenie Stredozemného mora ako celku za oblasť kontroly emisií oxidov síry („oblasť kontroly“), ako aj o dátum nadobudnutia platnosti súvisiacich záväzkov.

2. KONTEXT NÁVRHU

2.1. Dohovor o ochrane Stredozemného mora pred znečistením

Barcelonský dohovor a jeho sedem protokolov, prijatých ako súčasť akčného plánu pre Stredozemné more, predstavujú hlavnú regionálnu právne záväznú regionálnu mnohostrannú environmentálnu dohodu pre Stredozemné more.

Cieľom Barcelonského dohovoru je prevencia, zníženie, potláčanie a eliminácia znečisťovania oblasti Stredozemného mora a zlepšenie ochrany ľudského zdravia a morského prostredia v tejto oblasti s cieľom prispieť k jej udržateľnému rozvoju.

Európska únia je zmluvnou stranou Barcelonského dohovoru (v pozmenenom znení)[1].

2.2. Zasadnutie Zhromaždenia zmluvných strán Barcelonského dohovoru a jeho protokolov

Na zasadnutiach Zhromaždenia zmluvných strán Barcelonského dohovoru a jeho protokolov sa stretávajú ministri a vyšší úradníci zastupujúci všetky zmluvné strany Barcelonského dohovoru a jeho protokolov. Zmluvné strany sa stretnú 7. až 10. decembra 2021 v tureckom mesta Antalya.

Podľa článku 25 Barcelonského dohovoru Európska únia vykonáva svoje hlasovacie právo s počtom hlasov, ktorý sa rovná počtu jej členských štátov, ktoré sú zmluvnými stranami tohto dohovoru a jedného alebo viacerých protokolov. EÚ neuplatňuje svoje hlasovacie právo v prípadoch, keď toto právo uplatňujú jej členské štáty, a naopak.

V súlade s pravidlom 43 rokovacieho poriadku Zhromaždenia zmluvných strán Barcelonského dohovoru a jeho protokolov sa protokoly alebo pravidlá financovania, vecné rozhodnutia, odporúčania a uznesenia prijímajú dvojtretinovou väčšinou prítomných a hlasujúcich zmluvných strán, pokiaľ sa v dohovore nestanovuje inak.

2.3. Pripravovaný akt, ktorý sa má prijať na 22. zasadnutí Zhromaždenia zmluvných strán Barcelonského dohovoru a jeho protokolov

Podľa článku 6 Barcelonského dohovoru zmluvné strany prijímajú všetky opatrenia v súlade s medzinárodným právom; ich cieľom je prevencia, zníženie a najväčšia možná miera eliminácie znečisťovania oblasti Stredozemného mora odpadom z lodí a zabezpečenie účinného vykonávania pravidiel kontroly tohto typu znečistenia, ktoré sú všeobecne uznávané na medzinárodnej úrovni, v tejto oblasti.

[1] Ú. v. ES L 322, 14.12.1999, s. 32 – 43.

Podľa článku 18 ods. 1 bodu vii) Barcelonského dohovoru môže Zhromaždenie zmluvných strán tohto dohovoru zvážiť a prijať akékoľvek opatrenia, ktoré môžu byť potrebné na dosiahnutie cieľov dohovoru a protokolov.

Vyhlásenie oblasti kontroly emisií oxidov síry by splnilo uvedené ciele zavedením osobitných požiadaviek na zníženie emisií látok znečisťujúcich ovzdušie z lodí v Stredozemnom mori.

3. POZÍCIA, KTORÁ SA MÁ ZAUJAŤ V MENE ÚNIE

Opakovane bola uznaná potreba ochrany morskej biodiverzity a ekosystémov v Stredozemnom mori, a to aj v morských oblastiach mimo vnútroštátnej jurisdikcie.

Emisie látok znečisťujúcich ovzdušie z lodí majú výrazne nepriaznivé účinky na ľudské zdravie aj na životné prostredie. Jedným zo spôsobov riešenia problému, ktoré predstavujú emisie z lodí, je vyhlásiť Stredozemné more za oblasť kontroly emisií oxidov síry („oblasť kontroly“), v ktorej budú platiť osobitné požiadavky na zníženie emisií z lodí, v súlade s prílohou VI k Medzinárodnému dohovoru o zabránení znečisťovaniu z lodí („dohovor MARPOL“).

Vzhľadom na právne záväzné účinky pripravovaného návrhu je potrebná pozícia Únie. Vzhľadom na to, že návrh je v súlade s ambíciou Únie znížiť znečistenie a zlepšiť ochranu životného prostredia, navrhuje sa, aby Únia podporila prijatie pripravovaného aktu.

4. PRÁVNY ZÁKLAD

4.1. Procesnoprávny základ

4.1.1. Zásady

V článku 218 ods. 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovujú rozhodnutia, ktorými sa určujú „*pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody*“.

Pojem „*akty s právnymi účinkami*“ zahŕňa akty, ktoré majú právne účinky na základe pravidiel medzinárodného práva, ktorým sa riadi predmetný orgán. Zahŕňa aj nástroje, ktoré nemajú záväzný účinok podľa medzinárodného práva, ale „*môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť obsah právnej úpravy prijatej normotvorcom EÚ*“[2].

4.1.2. Uplatnenie na tento prípad

Zhromaždenie zmluvných strán Barcelonského dohovoru a jeho protokolov je orgán zriadený dohodou, konkrétne Barcelonským dohovorom.

Pripravovaný akt bude obsahovať návrh na vyhlásenie Stredozemného mora za oblasť kontroly emisií oxidov síry („oblasť kontroly“), ktorý sa predloží na 78. zasadnutí výboru MEPC organizácie IMO v roku 2022. Jeho prijatie preto predstavuje akt s právnymi účinkami.

Pripravovaným aktom sa nedopĺňa ani nemení inštitucionálny rámec Barcelonského dohovoru a jeho protokolov.

Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ.

[2] Rozsudok Súdneho dvora zo 7. októbra 2014, Nemecko/Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

4.2. Hmotnoprávny základ

4.2.1. Zásady

Hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ závisí predovšetkým od cieľa a obsahu pripravovaného aktu, v súvislosti s ktorým sa zaujíma pozícia v mene Únie. Ak plánovaný akt sleduje dva ciele alebo obsahuje dve zložky a ak jeden z týchto cieľov alebo jednu z týchto zložiek možno určiť ako hlavnú, zatiaľ čo druhý cieľ alebo druhá zložka je len vedľajšia, rozhodnutie podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ musí byť založené na jedinom hmotnoprávnom základe, a to na tom, ktorý si vyžaduje hlavný alebo prevažujúci cieľ alebo zložka.

4.2.2. Uplatnenie na tento prípad

Hlavný cieľ a obsah pripravovaného aktu sa týkajú ochrany životného prostredia.

Hmotnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 192 ods. 1 ZFEÚ.

4.3. Záver

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia by mal byť článok 192 ods. 1 ZFEÚ v spojení s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ.

2021/0349 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie na zasadnutí zmluvných strán Dohovoru o ochrane morského prostredia a pobrežných oblastí Stredozemného mora („Barcelonský dohovor“) k prijatiu rozhodnutia o vyhlásení Stredozemného mora ako celku za oblasť kontroly emisií oxidov síry („oblasť kontroly“) podľa prílohy VI k Medzinárodnému dohovoru o zabránení znečisťovaniu z lodí („dohovor MARPOL“)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 192 ods. 1 v spojení s jej článkom 218 ods. 9,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Zmenený Dohovor o ochrane Stredozemného mora pred znečistením („Barcelonský dohovor“) bol uzavretý Úniou rozhodnutím Rady 1999/802/ES[3] a nadobudol platnosť 9. júla 2004.

(2) Podľa článku 18 ods. 1 bodu vii) Barcelonského dohovoru môže Zhromaždenie zmluvných strán Barcelonského dohovoru a jeho protokolov zvážiť a prijať akékoľvek opatrenia, ktoré môžu byť potrebné na dosiahnutie cieľov dohovoru a protokolov. V súlade s pravidlom 43 rokovacieho poriadku Zhromaždenia zmluvných strán sa protokoly alebo pravidlá financovania a vecné rozhodnutia prijímajú dvojtretinovou väčšinou prítomných a hlasujúcich zmluvných strán, pokiaľ sa v dohovore nestanovuje inak.

(3) Na 22. zasadnutí zmluvných strán Barcelonského dohovoru a jeho protokolov, ktoré sa má konať 7. – 10. decembra 2021, sa má prijať rozhodnutie o predložení návrhu v roku 2022 na sedemdesiatom ôsmom (78.) zasadnutí Výboru pre ochranu morského prostredia („78. zasadnutie výboru MEPC“) Medzinárodnej námornej organizácie („organizácia IMO“). Ide o návrh, ktorým sa má Stredozemné more ako celok vyhlásiť za oblasť kontroly emisií oxidov síry („oblasť kontroly“) a v ktorom sa špecifikuje dátum nadobudnutia platnosti tohto vyhlásenia.

(4) Je potrebné stanoviť pozíciu, ktorá sa má zaujať v mene Únie na zasadnutí Zhromaždenia zmluvných strán Barcelonského dohovoru a jeho protokolov, keďže pripravované rozhodnutie bude obsahovať návrh na vyhlásenie Stredozemného mora ako celku za oblasť kontroly emisií oxidov síry („oblasť kontroly“), ktorý bude predložený na 78. zasadnutí výboru MEPC organizácie IMO, ktorej zmluvnou stranou je Únia, a jeho prijatie teda predstavuje akt s právnymi účinkami.

(5) Vzhľadom na to, že cieľom pripravovaného rozhodnutia je aktualizácia požiadaviek týkajúcich sa ochrany Stredozemného mora v súlade s ambíciou Únie znížiť

[3] Ú. v. ES L 322, 14.12.1999, s. 32 – 43.

znečistenie morského prostredia a chrániť ľudské zdravie, navrhuje sa, aby Únia podporila prijatie tohto rozhodnutia,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Pozícia, ktorá sa má zaujať v mene Únie na 22. zasadnutí Zhromaždenia zmluvných strán Barcelonského dohovoru a jeho protokolov, je podporiť prijatie rozhodnutia o predložení návrhu na vyhlásenie Stredozemného mora ako celku za oblasť kontroly emisií oxidov síry („oblasť kontroly“) na sedemdesiatom ôsmom (78.) zasadnutí Výboru pre ochranu morského prostredia („78. zasadnutie výboru MEPC“) Medzinárodnej námornej organizácie („organizácia IMO“) a o dátume nadobudnutia jeho platnosti.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli

Za Radu
predseda